

Jonathan Crary
24/7, Slaapdeprivatie en laatkapitalisme

Vertaald uit Engels door Twan Zegers

Editie Leesmagazijn 2021

© 2 0 1 4
V E R S O
© 2 0 2 1
E D I T I E
L E E S
M A G A Z I J N

Vertalingen van citaten en alle bronvertalingen zijn van de hand
van de vertaler, tenzij anders vermeld.

Voor bijbelvertalingen www.statenbijbel.net

NUR: 757 ISBN: 978-90-831727-3-6 Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd of openbaar
gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij mechanisch, elek-
tronisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor Suzanne

Or else we make a scarecrow of the day,
Loose ends and jumble of our common world

W. H. Auden

Dankbetuiging

Eerst en vooral ben ik Sebastian Budgen dankbaar voor de steun die hij dit project gegeven heeft en voor zijn waardevolle suggesties tijdens de voltooiing ervan.

De gelegenheid die ik kreeg delen van dit werk als lezing uit te proberen, heeft me erg geholpen. Ik zou graag Jorge Ribalta, Carles Guerra en het Museu d'Art Contemporani de Barcelona bedanken voor het feit dat ze me de ruimte ter beschikking hebben gesteld waarin ik voor het eerst delen van dit boek presenteerde. Verder ben ik Roy Clark en de deelnemers aan het Whitney Museum Independent Study Program dankbaar voor de uitdagende vragen die ze me tijdens mijn seminars stelden. Ook anderen stuurden mij uitnodigingen om te komen spreken en ook hun ben ik dankbaar: Hal Foster, Stefan Adrianopoulos, Brian Larkin, Lorenz Engell, Bernhard Siegert, Anne Bonney, David Levi Strauss en Serge Guibault en zijn studenten beeldende kunst aan de University of British Columbia.

Voor hulp in velerlei vorm wil ik verder Stephanie O'Rourke, Siddharta Lokanandi, Alice Attie, Kent Jones, Molly Nesbit, Harold Veaser, Chia-Ling Lee, Jesper Olsson, Cecilia Grönberg en wijlen Lewis Cole bedanken. Ik sta bij mijn zoons Chris en Owen in het krijt voor alles wat ik van ze geleerd heb. Dit boek is voor mijn vrouw Suzanne.

HOOFDSTUK EEN

Eenieder die lang genoeg aan de westkust van Noord-Amerika gewoond heeft, weet waarschijnlijk dat er ieder jaar honderden soorten vogels over dat continentale plat heen- en weer migreren, waarbij sommige soorten langere afstanden afleggen dan andere. Een van die soorten is de witkruingors. Zijn trek brengt hem in de herfst van Alaska naar het noorden van Mexico, en in de lente weer terug. Anders dan de meeste andere vogels heeft deze gors een ongebruikelijk groot vermogen wakker te blijven, tot wel zeven dagen lang tijdens de trek. Dat seizoensgebonden gedrag stelt hem in staat 's nachts te vliegen en overdag te foerageren, zonder dat hij tussendoor hoeft te rusten. De laatste vijf jaar heeft het Amerikaanse ministerie van Defensie grote sommen geld besteed aan onderzoek naar de beestjes. In door de overheid gefinancierde projecten werd aan verschillende universiteiten, in het bijzonder in Madison, Wisconsin, de hersenactiviteit van de vogels tijdens hun lange slapeloze perioden onderzocht. De betrokken wetenschappers hopen kennis te vergaren die ook op mensen van toepassing is. Het uiteindelijke doel is manieren te ontdekken die ervoor zorgen dat ook mensen het lange tijd zonder slaap kunnen stellen zónder daarbij het vermogen te verliezen efficiënt en productief te functioneren. Concreet gezien wil men met dit onderzoek

de komst van de slapeloze soldaat bespoedigen—de studie naar de witkruingors is uiteindelijk maar een klein onderdeel van een bredere militaire onderneming, gericht op in ieder geval een zekere mate van beheersing van de menselijke behoefte aan slaap. Op initiatief van de onderzoeksafdeling van het Pentagon (darpa¹) zijn wetenschappers in verschillende laboratoria bezig te experimenteren met slapeloosheidstechnieken, waarbij onder andere onderzoek gedaan wordt naar neurotransmitters, genterapie en transcraniële magnetische stimulatie. Zo zouden er op korte termijn methodes ontwikkeld moeten worden om een soldaat ertoe in staat te stellen ten minste zeven dagen niet te slapen, en op de langere termijn manieren om die periode tot wel twee weken te rekken, zonder dat de mentale en fysieke prestaties van de ‘patiënt’ daaronder lijden. Tot nu toe hebben alle bestaande middelen tegen slaap schadelijke cognitieve en psychische bijwerkingen (verminderde waakzaamheid, bijvoorbeeld). Dat geldt bijvoorbeeld voor de amfetaminen die in de meeste twintigste-eeuwse oorlogen werden gebruikt, maar ook voor recenter ingezette medicijnen als modafinil. Het gaat er de wetenschappers dus niet om mensen wakker te houden ondanks hun behoefte aan slaap, maar om de slaapbehoefte van het lichaam weg te nemen.

Meer dan twee decennia streeft het Amerikaanse leger er blijkens zijn strategisch handelen al naar het levende individu uit zo veel mogelijk delen van het commando-, controle- en uitvoeringscircuit te verwijderen. Talloos veel miljarden zijn er uitgegeven aan de